

Naše zbierky

Fond etnológie

Zbierkový fond v odbore etnológie zahŕňa viac ako 2600 zbierkových predmetov.

V zbierkovom fonde sa nachádzajú predmety z celého Slovenska, nakoľko v minulosti bol záber zbierkotvornej činnosti širší ako dnes. Dnes sa zameriavame predovšetkým na okres Považská Bystrica.

Najbohatšie prírastky z fondu etnológie pochádzajú z 80. rokov 20. storočia. Zastúpené sú najmä poľnohospodárske náradia (napr. lopaty, hrable, vidly, pluhy), náradie potrebné na zber a spracovanie úrody (napr. kosáky, česáky, cepy, rajtár, rôzne druhy košov), pomôcky na výrobu potravín (napr. formy na maslo, mútelnice, mažiare, rôzne druhy keramiky – hrnce, fľaše), nástroje na výrobu textílií (napr. krosná, česáky, kolovrátky, potáky, motovidlá).

Veľkú časť zbierky tvorí aj zariadenie ľudovej domácnosti (kredence, stolčeky, stoly, stoličky a bytový textil). Ukážka ľudového bývania sa nachádza aj vo vysunutej expozícii v Hornej Marikovej.

V zbierkotvornej oblasti sa nachádza množstvo dedín s typickým ľudovým krojom ako napríklad Zliechov, Papradno, Horná aj Dolná Mariková, Záriečie a iné. Medzi vizuálne najkrajšie súčasti odevu v našej zbierke patria bohato zdobené rukávce, čepce, kožuchy, zástery, sukne, krpce, nohavice a iné.

Zvláštne miesto vo fonde patrí predmetom spojeným s ľudovým umeleckým prejavom.

Jednou z najpočetnejších zbierok ľudového umenia sú kraslice zdobené rôznymi technikami, maľované, vyškrabávané, drôtované. Najcennejším súborom sú tradičné domanižské kraslice zdobené technikou batikovania od majsterky ľudovej umeleckej výroby Štefánia Dudákovej s niekoľkými desiatkami tradičných vzorov. Do skupiny predmetov s umeleckým prejavom patria aj sakrálne predmety, obrazy, kríže a betlehemy z rôznych materiálov akými sú napríklad : drôt, keramika, drevo, pečivo, modelovacia hmota, šúpolie, prútie, betlehemy v pštrosích vajciach a iné.

Početná je aj kolekcia hračiek predovšetkým z 20. storočia, ktorá dokumentuje sortiment hračiek s ktorými sa hrali deti v mestskom aj dedinskom prostredí.

V našom múzeu máme aj reprezentanta zapísaného do zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva ľudstva – UNESCO. Týmto reprezentantom je tradičná modrotlač zastúpená predovšetkým perrotinovými formami z dielne rodiny Trnkovcov v Púchove. Súbor foriem tvorí približne 300 kusov.

február 2021, Mgr. Jozef Mihálik, kurátor fondu etnológie VM v PB